

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

בפני כבוד השופטת שלי אייזנברג,
סגנית נשיא לענייני משפחה-מחוז חיפה

בעניין הקטינים: 1. א' ח' ת.ז. ---
2. ש' ח' ד' מס' דרכון ---

התובע/האב M J דרכון ---
ע"י ב"כ עו"ד אריאלה רוזנטל סודרי

נגד

הנתבעת/האם מ' מ' ח' ת"ז ---
ע"י ב"כ עו"ד עינת טירר

החלטה

1. בהמשך לדיון שהתקיים בפני היום ולאחר שהתביעה להחזרת קטינים חטופים שהגיש האב נקבעה לשמיעת ראיות ליום 12.11.20, ניתנת החלטתי זו בבקשת האם, שנטענה היום בדיון בעל פה, במסגרתה עתרה למינוי מומחה שיבחן את טענתה לסיכון בהחזרת הקטינים לנוי זילנד. האם בכתב הגנתה טוענת, שטובת הקטינים להיוותר בארץ, מוגנים עם אימם כאשר מתקיימים שני החריגים לחובת ההשבה כמפורט בסעיף 13 (א) ו-(ב) לחוק אמנת האג החזרת ילדים חטופים, התשנ"א-1991 (להלן: "חוק אמנת האג"). החריג הראשון - האב השתהה שיהוי חריג בהפעלת זכויות המשמורת שלו בעת ההרחקה ולמעשה השלים עימן לאחר מעשה (סעיף 13א' לחוק אמנת האג). החריג השני - קיים חשש חמור שהחזרת הקטין לנוי זילנד תחשוף אותו לנזק פיזי או פסיכולוגי ותעמיד אותו במעמד בלתי נסבל.

טענות האם

2. בכתב ההגנה ואף בדיון שהתקיים בפני היום, טענה האם שהקטין א' שאובחן כאוטיסט בישראל, והרשויות בניו זילנד מתכששות למצבו, הותקף מינית בניו זילנד ולא טופל שם. עוד נטען ששני הקטינים סובלים מהתעמרות פיזית ונפשית ואלימות פיזית של ממש מאביהם, כאשר אימם נאלצה להימלט ארצה על מנת להגן עליהם באופן מידי. הנתבעת פירטה, כי הוריו של האב, משמשים כבית אומנה לילדים רבים. אחד מילדי האומנה בבית הורי הסבים מצד האב, פגע מינית בא' תוך ניצול היותו של הקטין ילד חריג, חסר ישע שאינו יודע להגן על עצמו ואף לספר מה אירע לו. הנתבעת נדהמה להיווכח כי הסבים מצד האב, יחד עם כל המערכות בניו זילנד מגויסים כדי לטיח את המקרה ולהשתיקו, שחלילה לא ידבק רבב במשפחת האומנה והכל על גבו של קטין אוטיסט חסר ישע שנפגע מינית.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

1 כן טענה האם כי האב הוא אדם אלים שרואה בתפיסתו הכפרית – פטריארכלית דרך לפתור
2 קונפליקטים באלימות קשה כנגד האם. לטענתה, רק לאחרונה חנק אותה דחף אותה לקיר
3 עד שדיממה מפיה, הכל למול הילדים המבועתים. גם אירוע זה לטענת הנתבעת, טויח ע"י
4 רשויות הרווחה בניו זילנד.

5
6 3. האם ציינה כי הקטינה ש' סיפרה לחברים שאביה דחף את אימה לקיר וניסה להרוג אותה.
7 היא לקחה את הבובות שלה, וכרכה חוטים סביב צווארון, ישנה המון, הייתה עצובה ומכונסת
8 ונצמדה לאימה. הבן א' הפך להיות מאוד אגרסיבי מילולית ופיזית. חיקה את אביו, הרביץ
9 לאחותו ואף ניסה להרים יד על האם. עוד פירטה הנתבעת כי התובע משתמש בסמים
10 ואלכוהול, שגורמים לו לפרצי אלימות, שמטויחים אף הם ע"י הרשויות בניו זילנד.

11
12 4. בהמשך פירטה האם בכתב ההגנה כי האב נעדר כושר טיפול בקטינים, מסכן אותם כשהוא
13 לוקח אותם לפעילות ספורט אתגרי ומסוכן. ביתו נראה כמפגע תברואתי, האם צירפה תמונות
14 לביסוס טענותיה. כן הפנתה לתסקיר עו"ס שהוגש לביהמ"ש למשפחה בניו זילנד באפריל
15 2020, שם צוין כי "האב מצוי בהכחשה מסוימת בנוגע לאבחון של א' כאוטיסט... ולארגיות
16 שלו למזון".

17 לטענת הנתבעת, הקטינים נהגו לספר על מצבו המחפיר של בית האב, על הכלוך שבו, על
18 העדר מים זורמים, כאשר מרבית הזמן הם בילו בחדריהם כשהם צופים בטלוויזיה וכשיצאו
19 בילו עם אנשים מפוקפקים, (לעיתים במסיבות סמים, אלכוהול ונוודיזם).

20
21 5. בדיון שהתקיים בפני היום ביקשתי מב"כ האם להבהיר מתי התרחשה התקיפה המינית
22 לכאורה של הקטין וזו מסרה כי האירוע התרחש לפני 4 שנים, אולם מעולם לא טופל.
23 לעניין אירוע האלימות במסגרתו תקף לכאורה האב את האם, נמסר כי זה התרחש בחודש
24 דצמבר 2019.

טענות האב

25
26
27 6. בדיון היום הכחיש האב באמצעות באת כוחו את מכלול הטענות שנטענו נגדו. האב הדגיש כי
28 עניינם של הצדדים תלוי ועומד בביהמ"ש לענייני משפחה בניו זילנד כאשר נקבעה משמורת
29 משותפת כמעט שווה בין הצדדים ולפיה הקטינים שוהים 4 לילות בשבוע עם האם ו-3 לילות
30 עם האב. התובע הפנה לפסק דין של ביהמ"ש לענייני משפחה בניו זילנד מיום 26.2.2019.
31 לטענתו, האם לא השלימה עם הפסיקה וביום 9.1.20 פנתה לביהמ"ש לענייני משפחה בטענה
32 שהאב נהג כלפיה באלימות. בגין טענות האם ניתן צו הגנה, כאשר זמני השהות של האב
33 והקטינים המשיכו להתקיים במתכונת של משמורת משותפת. לשכת הרווחה נכנסה לתמונה
34 ומונתה רשות הנקראת "ORENGA TAMARIKI", כדי להושיט עזרה לקטינים שנמצאו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

חשופים לסכנה מאימם. רשויות הרווחה קיבלו מידע ממודיעה ששהתה בביתה של האם וזו
דיווחה לרשויות הרווחה על חששות כבדים לבעיות נפשיות מהן סובלת האם, המודיעה
הביעה דאגה להיגיינה בבית האם וציינה כי הקטינים מרבים לצרוח והאם מביעה כלפיהם
כעס רב ובלתי מותאם. (האם יש לומר טוענת, כי המודיעה שקרנית פתולוגית ואין להאמין
לגרסתה).

7. לטענת האב, האם לא השלימה עם נספח 5 לכתב התביעה, דו"ח מספר 132 המהווה דו"ח
עו"ס מחודש אפריל 2020, שעדכן את ביהמ"ש לענייני משפחה בניו זילנד אודות חששות בדבר
התנהגותה של האם ומצבה הנפשי והמליץ על הפנייתה להערכה פסיכולוגית מלאה כדי לקבוע
את יכולתה לקיים הורות בטוחה. האם, במקום להגיש את תגובתה לתסקיר העו"ס בניו
זילנד, כאשר ביקשה אורכה להגשתו, כשחששה שלשכת הרווחה תמצה איתה את ההליכים
והיא תאבד את המשמורת על הקטינים, עשתה מעשה שלא יעשה וחטפה את הקטינים
לישראל ללא הסכמת האב.
לטענת האב, האם מטעה את ביהמ"ש כאשר הציגה בפניו תמונות של מבנה שאינו משמש
למגוריו כבר זמן רב. התמונות ישנות ורואים בהן בית ששימש כקורת גג לצדדים לפני למעלה
משנתיים וחצי. הבית שופץ מזמן.
לעניין ההטרדה המינית של הקטין לכאורה בבית האומנה של הוריו טען, הוריו פנסינרים
וכבר למעלה משלוש שנים אינם משמשים כהורי אומנה ואין לומר כי המקרה טוויח מתוך
רצון להגן על בית האומנה שהוריו מפעילים, כטענת האם.
באשר לאירוע האלימות שאירע לכאורה ב-12/19 הדגיש - הקטינים כלל לא נכחו בתקרית,
על אף טענתה של האם כי הם היו עדים לאירוע.

8. לטענת האב, טענות האם בכתב ההגנה, מהוות מחזור של טענותיה שנטענו בבית המשפט
לענייני משפחה בניו זילנד ונדחו.

דיון

9. לכתב התביעה צורפו נספחים המלמדים על הליך משפטי משמעותי שעודנו תלוי ועומד בפני
בית המשפט לענייני משפחה בניו זילנד, שם התגוררו הצדדים, טרם הגעת הנתבעת והקטינים
לישראל ביום **20.5.2020**, במהלך משבר הקורונה העולמי.
בין היתר, הונח בפני נספח מס' 4 לכתב התביעה – תזכיר מיום **11.5.2020**, שנערך ע"י עו"ד
של הקטינים בביהמ"ש לענייני משפחה בניו זילנד, עו"ד ---. מהדו"ח עולה כי עו"ד ----
שוחחה עם הקטין שדיווח באופן חיובי על שלושה לילות שבילה עם אביו ואמר שהוא מרגיש
בטוח עמו. הקטין העלה חששות בנוגע לאוכל ולעייפות בבית האב וגובשו הסכמות.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

לדעת עו"ד ---, על האם לעבור הערכה מלאה של בריאותה הנפשית כאשר זו לא תסתמך על דיווח עצמי של האם, כאשר הדיווח יוגש לביהמ"ש לענייני משפחה.

עוד הונח בפני נספח 5, דו"ח לפי סעיף 132 שנערך ע"י רשויות הרווחה בניו זילנד לטובת ביהמ"ש לענייני משפחה שם. (מאפריל 2020).

בדו"ח צויין בין היתר כדלקמן: "לא נראה שיש ראיה לכך ששימוש בסמים מפריע ליכולתו של האב לחיות חיים מלאים ומתפקדים בחצי האי. החששות לבטיחות שהביעה האם, לא התמקדו בפגם הקנביס כגורם לחששותיה."

לעניין חששותיה של האם בנוגע לבריאותו הנפשית של האב, ציינה העו"ס כדלקמן:

"כותבת הדו"ח אינה מסכימה עם הנחה זו. לאב אין היסטוריה של אלימות שתעיד על כך ואם בכלל, ההתעללות המילולית של האם שבוצעה היסטורית במסגרת יחסי הצדדים מעלה חשש גדול יותר. בנפרד נראה שהצדדים יותר ממסוגלים לשמור על בריאות נפשית טובה ויש להתמקד בעיקר בצורכי הילדים ולשמור על קשר ישיר ברמה המינימלית ההכרחית כדי לשמור על הרווחה הנפשית של כל צד."

עוד ציינה העו"ס כי האם ציינה בפניה שהיא מקיימת קשר פתוח עם ילדיה ומספרת להם על מה שקורה מנקודת מבטה: "לרוע המזל, נראה שהיא לא שוקלת כיצד הילדים, בגילם, מפרשים מידע זה, במיוחד בקשר לאב ששניהם אומרים כי הם אוהבים אותו ונהנים לבלות איתו. ההערות של הקטין א' לעורך הדין של אימו, קרי שהוא 'נחנק והותקף' ע"י אביו מעלים חשש חמור. האם מודה שהיא אמרה לקטין א' את מה שאביו עשה לכאורה במסדרון, למרות שהקטין לא ראה את התקרית. שני הצדדים טוענים לגרסאות שונות של העובדות אך בעיקרו של דבר, האב הפגין אלימות כלפי הגב' ח', מילולית ופיזית בביתם. הקטין לא היה צריך לדעת את הפרטים בנוגע לכך ולאם היתה הזדמנות להגן על בנה מהפרטים ובחרה שלא לעשות זאת."

לגבי אינטראקציות עם הילדים, דיווחה העו"ס כי אכן הקטין א' נמצא על הרצף האוטיסטי וציינה כי גם הקטין וגם אימו לוקים בחרדה בדרגה גבוהה. עוד היא ציינה כי האב מצוי בהכחשה מסוימת בנוגע לאבחון של הקטין כאוטיסט ולארגיות שלו למזון ואף אם הוא צודק ומומחי הרפואה טוענים שהוא אינו צודק, התנגדותו הממושכת לחנך את עצמו ולשפר את כישוריו מעלים חשש.

מהדיווח עולה כי לשני ההורים דעות שונות לחלוטין בנוגע לשיטות ההורות. העו"ס התרשמה כי האב נוקט בכל הצעדים הנחוצים כדי להבטיח את בטיחות הקטינים כשהם תחת השגחתו.

"לא נראה שיש כל סיבה לכך שהקשר של האב עם הילדים יהיה מפוקח. מסירת הילדים בין הצדדים צריכה להיות מנוהלת בזהירות רבה". העו"ס התרשמה כי החששות של האם כי האב מהווה סכנה לילדיו אינם מבוססים ופרובוקטיביים שלא לצורך.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

לעניין התקרית שאירעה בחודש דצמבר – ציינה כי זו "השפיעה על הילדים, הם מקבלים את התמיכה ההולמת וזו היתה אלימות בקצה הנמוך של החומרה... אלימות אינה דפוס התנהגות של האב ככל שכותבת הדו"ח יכולה לאמת. אולם יש לשקול קביעת כללים ברורים בנוגע לקשר הישיר בין ההורים כמרכיב חשוב במסגרת צווי הורות עתידיים כלשהם." בין ההמלצות הוצע לחדש מוקדם ככל האפשר את הקשר בין האב לילדים, תחת התנאים של צווי ההגנה וההורות הקיימים כאשר האם התחייבה לבצע הערכה פסיכולוגית מלאה על חשבונה כדי לקבוע את יכולתה לקיים הורות בטוחה ועקבית תוך כדי טיפול בתסמיני החרדה שלה ובכל בעיה אחרת לפי הצורך. במקביל, האב ימשיך בתוכנית הורות ותוכנית 'עוצרים את האלימות'. בהקשר של הקטינים נקבע איסור מגע ישיר בין ההורים, כאשר כל תקשורת תתבצע דרך ר' ד', דוד מצד האב.

10. מכתבי בית הדין מניו זילנד עולה, כי בפני בית המשפט לענייני משפחה שם תלוי ועומד הליך מורכב בענייני המשמורת של הקטינים במסגרתו נדרש בית המשפט לבחון בין היתר את היכולות ההוריות של שני ההורים, כאשר ההליך מצוי באיבו. כך התקיים דיון אחרון ביום 25.5.20 בפני כבוד השופט --- בהעדרה של האם שכבר הייתה בישראל. (בית המשפט בניו זילנד נאלץ לעכב את ההליך בפניו נוכח הצעד החד צדדי של האם).

11. פסיקת בתי המשפט לאורך השנים בהליכים לפי חוק אמנת האג עקבית ולפיה, בהליך מעין זה לא יידון בית המשפט בטענות הצדדים הנוגעות למשמורת, זמני שהות, מסוגלות הורית וקשרים של הקטינים עם כל אחד מההורים. טענות אלה ככל שעולות, תידונה ותתבררנה לעומק בפני הערכאה המוסמכת לדון בתביעה למשמורת. ככל וייקבע כי בוצעה חטיפה, בבית המשפט בחו"ל וככל ויימצא כי לא בוצע מעשה חטיפה, בבית המשפט בישראל. לעניין זה יפים דברי כבוד השופטת תמר סנונית פורר בתמ"ש (ת"א) 56843-01-16 [פורסם בנבו]. באותו הליך טענה האם כי האב אלים, חסר מסוגלות הורית, כאשר הסיבה בעטיה הוגש ההליך הינו מאבקו באם ולא ראיית טובת הקטינים. בקשתה של האם למינוי מומחה ובחינת מסוגלות הורית נדחתה ע"י ביהמ"ש בהחלטת ביניים טרם מתן פסק הדין בהבהירו כדלקמן:

"... מאחר וההליך הוא מצומצם ומובחן נקבע בו סד זמנים קצר ביותר. מתוך תפיסה ברורה שעוגנה בחקיקה ולאחר מכן גם נדונה ואושרה שוב ושוב בפסיקה שעסקה בהחזרת ילדים חטופים כי יש להכריע בהליך זה במהירות וביעילות ולברר אך ורק האם היתה הרחקה שלא כדין של הקטינים והתקיימות החריגים הקבועים באמנה בלבד.

12. הפסיקה חזרה פעם אחר פעם שוב ושוב כי אין מקום להפוך את תיקי אמנת האג לתיקי משמורת, שבהם מתנהלים הליכים הנוגעים למשמורתם של ילדים וטובתם בהקשר זה. הפסיקה חזרה שוב ושוב כי יש לבחון את הדברים אך ורק בהקשר של התקיימות החריגים

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

המצומצמים והמוגדרים בחוק ולא להפוך את התיק לזירה משפטית שיש לנהלה אך ורק לאחר ההכרעה בתיק החטיפה – או במקום מושבם הרגיל של הקטינים בחו"ל, היה וביהמ"ש ימצא כי הורחקו שלא כדין או במקום מגוריהם החדש בישראל, היה וטענת החטיפה תידחה. "

ראה ע"א 1648/92 טורנה נ' משולם פ"ד מ"ו (3) 38 שם נפסק בין היתר כי טענות בדבר אלימותו של האב, חוסר יציבותו הכאתו את האם ופחד הקטין מאביו לא הוכחו, ולכן גם אין צורך בקבל חוות דעת לעניין זה שתעכב ההחזרה.

ראה גם פסק דינו של כב' השופט נמרוד פלקס בתמ"ש (י-ם) 14823-04-12 [פורסם בנבו], במסגרתו ויתר ביהמ"ש על קבלת תסקיר בינלאומי. ביהמ"ש שוכנע כי אין מקום להמתין להגעת התסקיר ויש לקבל את התביעה כבר כעת. יצוין כי פסק הדין אושר ע"י ביהמ"ש המחוזי בירושלים וע"י ביהמ"ש העליון – כב' השופט דנציגר, אשר הבהיר כי סעיף 13 לחוק אמנת האג אינו מטיל חובה על ביהמ"ש להזמין תסקיר בינלאומי בכל עת שמוגשת בפניו תביעה לפי חוק אמנת האג:

"קבלת טענתו של המבקש בנסיבות פירושה לקבוע שבכל תביעה שעניינה החזרת ילדים חטופים... יידרש ביהמ"ש להמתין לתסקיר בינלאומי, אף במקרים בהם ההורה החוטף כלל לא הרים את נטל ההוכחה הראשוני כי קיים חשש ממשי לנזק שייגרם לקטין מידי ההורה האחר. קביעה מעין זו תהפוך את החריג לכלל ותחתור תחת תכליתו הברורה והחד משמעית של אמנת האג. קביעה מעין זו אף תגרום לכך שדי יהיה בכך שההורה החוטף יטען טענה בעלמא בדבר חשש לנזק שייגרם לקטין מידי ההורה האחר על מנת להקים חובה לביהמ"ש להמתין לקבלת תסקיר בינלאומי ולעכב את החזרת הקטין לזמן בלתי ידוע. לכך אין בידי להסכים. לעומת זאת השאלה העקרונית העשויה להתעורר מבלי לקבוע מסמרות בעניין, במקרה שבו מצליח ההורה החוטף להצביע על אינדיקציות ברורות שאינן בגדר טענות בעלמא, בדבר חשש לנזק שייגרם לקטין מידי ההורה האחר שאז יבקש ביהמ"ש לקבל תסקיר בינלאומי על מנת לאשש או להפריך את החשש. "

12. בענייננו הבקשה אינה לתסקיר בינלאומי אלא למינוי מומחה. אולם את מסקנות כבוד השופט דנציגר לעניין הזמנת תסקיר בינלאומי אין מניעה לטעמי ליישם בנסיבות על הבקשה למינוי מומחה. בסעיף 13 (ב) לחוק אמנת האג אין דרישה אוטומטית למינוי מומחה בכל מקרה שבו יטען צד להגנת הנזק. מבלי להביע דעה לעניין מהימנות טענות האם לאלימות כלפיה והתעללות בקטינים, או העדר מסוגלות הורית ונוכח הכחשת האב והממצאים שהונחו בפני בכתבי בית הדין מניו זילנד, המצביעים על קשר רגשי עמוק בין הקטינים לשני ההורים, איני

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 37607-10-20 D נ' ח'

- מוצאת להעביר את מרכז הכובד של הדיון אל עבר הליכי משמורת ומסוגלות הורית של הצדדים.
- העותרות לבקשת האם עשויה לעכב את ההליך שלא לצורך, שעה שמדובר בהליך המחייב הכרעה מהירה ויעילה בשאלת החטיפה. האם תוכל לטעון את מלוא טענותיה ולהביא את ראיותיה ככל וקיימות ראיות והן תבחנה כסדרן במסגרת שמיעת הראיות, הסיכומים ופסק הדין.
13. כאן המקום לציין כי בתי המשפט בישראל דחו לא פעם את טענת הנזק, אף שהונחה בפניהם חוות דעת שמצאה את ההורה ממנו נחטף הקטין מתעלל, אלים נרקומן או אלכוהוליסט. ראה ההלכה שלאורה צעדו בתי המשפט השונים בע"א 4391/91 רן נ' רן פד"י נ (5) 338 ראה גם תמ"א (ת"א 9א 6172/94 איסק נ' איסק לא פורסם אוזכר בספרם של שמואל מורן, אלון עמירן והדרה בר- הגירה וחטיפות ילדים בעמוד 111.
- וגם תמ"א (ת"א 5097/92 סתר נ' סתר) (לא פורסם אוזכר בספרם של מורן עמירן ובר בעמוד 115), שם נפסק כי טענות הקשורות לטובת הילד כגון העדפת ההורה כמשמורן לילד אינן רלוונטיות להגנות וחוות דעת עשויה להאריך את ההליך שלא לצורך בניגוד למטרתה המוצהרת של האמנה, בהעדר ראיות של ממש, כי יגרם נזק לקטין כתוצאה מההחזרה.
14. בהתאם להלכות דלעיל ומשלא שוכנעתי כי האם הניחה תשתית עובדתית ראשונית המצדיקה מינוי מומחה, דין בקשתה להדחות. עם זאת, אבהיר, אין בדחיית הבקשה כדי לדחות את טענות האם לגבי החלת חריגי האמנה לרבות הגנת הנזק ואלו תיבחנה עם כלל הראיות שיביאו הצדדים בפני במועד שנקבע לשמיעת ראיות ליום 12.11.20.

המזכירות תמציא החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, י"ד חשוון תשפ"א, 01 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

שלי איזנברג, שופטת, סגנית הנשיא